

szám.

Szerkesztőség és kiadóhivatal:

M O C S.

Mindenmely kézirat, levél, hirdetés elfogadására, az előfizetési díjak és a hirdetési összegek beszedésére egyedül illetékes a

„Mezőségi Híradó” szerkesztősége Mocs. éziratot nem adunk vissza.

MEZŐSÉGI HIRADÓ

TÁRSADALMI ÉS KÖZGAZDASÁGI HETILAP.

Felelős szerkesztő és kiadó tulajdonos: Dániel Géza. Főmunkatárs: Orbán Ferenc.

Előfizetési ár:

Egész évre 8 korona.

Fél évre 4 „

Negyed évre 2 „

Egyes szám ára 20 fill.

Hirdetések díjsabasz szerint.

MEGJELENIK MINDEN SZOMBATON.

Legyünk résen.

Tudós és kíváncsi, szakember és a turista fordul meg naponként Pompeinek kiásott, látától megtisztított utcáin, sok tanulságot nyújtó falai között. Egy becses relikvia a multból. Mindenik — emberi kéz formálta — tárgyán, eszközén ott látható az akkori társadalom bélyege. Fény és árny, fényűzés és csupasz szegénység, jólét és nyomor szól hozzánk azokról. Rettenetes, borzadással teljes néhány perc örökre elnémitotta a csengő kacajt, az üzleti lármát. Az oszlopos paloták márvány falai között csakugy urrá lett a gyorskezü halál, a nemvárt elmulás, mint a külső város dohadt levegőjü terein és házaiban. Megrázó történet. A rettenetes elem írta pár perc alatt. Ilyen rettenetes, ijesztő arányu rombolás és pusztulás nem egy van bejegyezve az emberiség történetébe. Meghat, megráz e kegyetlen sors. Felénk kiáltja, lelkünkre kényszeríti a kínos gondolatot, hogy a gögös ember nem szuverén hatalom a földön. És ebben megnyugszunk. Aztán másik kép tárul a szemlélő elő. Rikító színekkel van az is megrajzolva. Tűz és vér uralja a festményt, halálsóhajtás a háttér. Nem a sors műve; az emberi sziv műhelyéből való. Megállást parancsol. Több figyelmet követel, bő-

vebb tanulsággal szolgál. Ne merüljünk el a forradalmak véres napjainak szemlélésében. Ne kutassuk ama rugókat, melyeket az emberi kézből kikerült történelem ajánl. Nézzük ahelyett az életet, a mi napjainkat, hiszen most is dübörög a föld, támadásra emelkedik a sok erős, izmos kar. Készen áll, hogy a világ legvéresebb napját megteremtse, hogy felforgassa a társadalom alapjait és új bázisra helyezze a már elavult világot.

Honnan van a vihar? Ki vetette a szelet? Miért dobogtatja gyűlölség az emberi sziveket, melyeket békés boldogságra alkotott az élet? Egy-egy probléma, egy-egy mély rejtély áll előttünk, mit megfejtetni, áthidalni azoknak sem sikerül, kik odaadó lelkünknek minden gondolatát a sociális, a társadalmi kérdések alapos kutatására szentelték és szentelik.

Egyet azonban mindenhol be kell látnia, észre kell vennie az emberiségnek. Inog az alap, melyen évszázadokon át szilárdan nyugodott a társadalom békéje. Óriási lökést vett, rohamosan áthasonult az élet; homlokegyenesen megváltoztak a viszonyok minden irányban. Gépek munkája pótolja az emberi nyers erőt. Csak az ügyes, irányító kézre van ma szükség, ez az emberi nyers erő felszabadulásával a lélek is ledobta, vagy le akarja dobni bilincseit. A fel-

szabadulásért, az emberi függetlenségnek és jogoknak kivívásáért tömörülnek csatasorba ma az elégtelenek. Ne gondolja senki, hogy csupán örvöngő és fanatizált, felbujtatott tömeg okvetetlenkedik napjainkban. Közelebb járunk az igazsághoz, ha a fonák irányítást, az elégtelenség kiaknázására törekvő egyedek eljárását tekintjük az általános áramlat okául.

Ledültek már a társadalom választófalai. Ha vannak még kasztok, csak úgy léteznek, mint a multnak emlékei. Most csupán emberek vannak egyenlő és egyenlőtlen jogokkal. Emberek, kiket utopisztikus álmok, ideálok lelkesítenek, kik készek a martyr-halálra, az öldöklésre, a rombolásra, hogy új világot teremtsenek az elsöpörtnek romjai fölött. Medréből ki-ki csap a hömpölygő folyam; rombol és pusztít fékeveszetten. Szuronyokkal, haláltosztó fegyverrel állanak a hullámok elé. Pedig biztosító töltéseket kellene emelni, hogy azok között az áram gyorsan és békésen szaladhasson le.

Több figyelmet a nevelésben, több céltudatosságot a vezetésben, több méltányosságot az eljárásban.

A kancsukának és deresnek ideje már letelt. A basáskodás órái elmúltak. Napjainkban nem szabad csak foghegyről, lenéző leereszkedéssel beszélni és irányítani a dolgokat. Jó lenne, ha belátnák ezt sokan. A nép

A „Mezőségi Híradó” tárcája.

Az utolsó baba.

Írta: Andrássy Gyula.

Annuska az első bál után volt s nagyon komoly arccal ült a nyitott almáriom előtt. Előtte volt a nagy utiláda, amelyben a robogó vonat a cókómókját viszi holnap a fehér falu zárdába. Az öreg almáriomból abba kellett volna rakosgatni a csipkés fehérneműit, az egyszerű zárdai ruhákat. De Annuskának nem ment a munka. A tegnapi mámoros éjszakára gondolt még, a fényes báltermekre. Fehér karjait kitérta göndör fejécskéje köré, álmosan kinyújtózott. Ajka rezgett az első mámor emlékeitől s a mint a nagy leányság legelső álmával belebámult a délutáni szürkességbe, gondolatai messze kalandoztak. A szürke, a fehér-falu kolostort látta, a jókedvű lányokat s a komoly zárdafőnöknőt. A jó-

ságos fejedelemasszony mintha szelid haraggal nézett volna rá. Annuska lehunyta szemeit. Bohó szivecskéjében úgy érezte, hogy nem tudja többé a régi szelidséggel hallgatni a fejedelemasszony komoly intéseit, nem tud a régi könnyelműséggel dévajkodni a lányokkal s a diákokat nem nézi többé szembe kisleányos bátorsággal.

Az ósdi almáriomok helyén mintha óriási ragyogó tükrök lennének. Lehunyt szemein keresztül úgy látta, hogy a fényes bálteremben frakkos fiatal emberek rajongják körül és szédülten esik a táncosa karjaiba. A táncosának nagyon tüzes volt a szeme s Annuska lenézte a fal mellett bábáskodó diákgyerekeket, amint a fekete bajszos száj mozogni kezdett és azt mondta, hogy Annuska a legszebb lány a bálteremben.

Az asztal közepén rózsák viritottak: a táncosa tüzte bucsuzáskor a hajába. Hullottak már a levelei, de Annuska rózsaszínű fátyolos szemén keresztül nem látta

a hervadó leveleket. Diadalmas pompájukban mosolyogni látta a rózsákat.

Fejécskéje álmokkal volt tele, s míg a nagy utiláda komoran ásitott feléje kitért födelével, bohó lelkében a széthányt zárdai ruhák között mosolygó szomorúsággal bucsuzott a kisleányos emlékektől.

* * *

Kínézett az ablakon. Az akáczfák alatt hangosodni kezdett az utca. A sűrű lombok nevetgélő párokat takartak el. Annuska nagyon szomoruan gondolt a holnapi utazásra. A vonat messzire robog el véle az akácás utaktól s tíz hónapon keresztül a komoly zárdafalak között csak gondolnia lehet a táncosára, a kinek jóformán még a nevét se tudta. De azért hitte rendületlenül, hogy a fekete hajszos fiatal ember beállit majd fekete ruhában a papához s megkéri a kezét. A papa nagyon komolyan beszél a mamával, azután behívják őt is. Pirulni fog, mint tavaly az Etelka nővére,

vonja az igát, görnyed a közterhek hordozásában, de azért még nem barom. Homlokán ül emberi voltának jele, a lélek kinyomata. Jó lesz csinján banni véle. Még fél, még tartózkodik, mert látja, érezi tehetetlen voltát, de elközelgethet az idő, mikor nem csak jogot követel, hanem a sok méltatlanság emléke is feléled lelkében. Idejekorán munkához kell látni. Összetett kezekkel nézzük-e tovább is, mikép siklik ki körünkben egyik-másik osztály? Máshol tárt karokkal várják, hogy elégületlen lelkét felforgató tanaikkal maszlagozzák meg. Legyünk résen.

Komoly pár szó.

A Mezőségi Híradó 1904. évi deczember 31-ki számában ártatlanak látszó pár sor látott napvilágot. Hozzá még olyan tónusban volt megírva, mintha a legkedvesebb ujesztendei meglepetést épen az említett számra tartogatta, rejtegette volna a szerkesztőség. Azóta — enélkül is megtenném bizonyára — minden szombaton ideges gyorsasággal bontom fel a mi kis lapunkat s lázas sietséggel futom át a rovatokat, ha valjon észre vette-e más is, mi nekem szembe tűnt, ha kvadrál-e mások gondolkodás módja az enyémmel? Mindjárt rátérek a dolog érdemére. Nem akarnék ajtóstól rontani be. Csak türelem. Jogom van nekem is pár sornyi bevezetéshez. Egyelőre magamat vezetem be és inkognitóm megőrzése mellett kijelentem, hogy mezősegi lakos vagyok és isten jóvoltából magam pár holdjain szántogatok. Kérem ez a dologhoz tartozik, a mi mindjárt nyilvánvaló is lesz.

Ugy áll a dolog, hogy az én általam nehézményelt kis hirben nem én, nem is a földművelő osztály, hanem egy egészen más és illetékes faktor van érintve.

Csodák csodája. Néven megnevezték a gyermeket, pontos, világos címmel indították sorsára az üzenetet, s az a máskor minden kérdésben szörszálhasogató, teljes pedanteriával dolgozó osztály még fülét

de nem ellenkezik. Erősen hitte, hogy így történik minden.

Az ablak alatt vidáman haladtak el kis barátnői. Annuska most komolyan üdvözölte őket és szegénykékre titokban nagy leányos büszkeséggel nézett. Ők még játékon törtek a fejüket s legfeljebb, ha gimnázista gyerekek mennek lármásan a lépteik nyomán.

Az utca végén egy ismerős alak tűnt elő. Annuskának hirtelen erősen dobogni kezdett a szíve. A táncosa jött fűtyörészve, vidám lépésekkel. Eleintén csak a termete bontakozott ki a homályból, azután látható lett a felkunkorodó kis fekete bajusz. Dobogó szívvvel bekapta a fejét és a függöny mögé húzódott. Azután megröstellte félénkségét s kihajolt bátran az ablakon. Eszébe jutott, hogy ő nagy leány s a fiatal ember ki találja nevetni a kisleányos félénkséget.

Az elhaladt előtte. Fel se vetette a fejét. Talán azt se tudta, hogy Annuska néz ki

sem mozdítja. Ugy tesz, mintha mi sem történt volna, mintha egyetértene a szerkesztőséggel, mely — bocsánat érte — de kimondom, éppen annyira laikus a kérdés felvetésében és elbírálásában, akár csak jó magam. — A szó igaz értelmében menthető, igazán szólva nem is vádolható a redakció, hiszen egy tervbe vett ujtást adott hírül, mit ha valamelyes kommentárral kísért, talán csak az okból tette, hogy illetékes, arra hivatott egyéneket hívjon sorompóba, provokáljon egy eszmének pro és kontra való megvitatásához.

Én soká, hosszasan várakoztam. Heteken keresztül lestem, vártam eredmény nélkül. Ha bevezetésemel kissé boszantom e lap olvasóit, célzatosan teszem.

Hanem azért férfias komolysággal szeretnék pár sort megírni, már a hogyan az én laikus mivoltomtól telik és az én nem szakképzettségem irnom megengedi. Hogy annál szabadabb lehessen mozgásom, egész terjedelmében reprodukálom az inkriminált passzust. „Javaslat fekszik az illetékes miniszterium asztalán, mi a községi faiskolák beszüntetését célozza és a járási faiskolák felállítását tervezi.

Komoly és figyelmet érdemlő javaslat. Eddig az úgy is tulterhelt tanítók nyakába volt akasztva a faiskolák gondozása, kezelése. Sok lelkiismeretességgel és szakértelemmel feleltek meg a várakozásnak. Ha itt-ott nem mutatkozott eredmény, nem ők a hibások. Járások székhelyén, szakember kezelése alatt, alkalmas talajon több lenne bizonyára az eredmény. Köszöntjük a gondolatot. Várjuk a kivittelt.“ Csak ennyi az egész és én mégis csodálkozom, hogy nem akadt senki a néven nevezett testületből, ki e néhány sort izeire szedte volna, ki e híradás kapcsán komolyan és érdemlegesen foglalkozott volna a tervezett javaslattal. Nem hiszem el, hogy ennek közöny, vagy épen a beletnyugvás lenne okozója. Sokkal világosabb fejünek, érettebb gondolkodásának tartom én a tanító-testületet, semhogy ilyesmivel merészelném meggyanusítani. Ha észre nem vette, úgy is hibás. Ha észre vette és némán hallgat vele, akkor kétszeres sulylyal hullhat feje a vád. Vagy talán azt hiszik, azt várják, hogy más, rajtuk kívül álló osztály foglalkozzék e kérdés-

dobogó szívvvel a nyitott ablakon. A tulsó oldalról magas szép leány intett feléje. Annuskának elszorult egyszerre a szíve. A leány belekapaszkodott az ő táncosa karjába s egymáshoz simultan, suttogva jöttek vissza az akácás uton.

— Kicsi menyasszonyom — csak ezt hallotta s valami soha nem érzett szomorúság facsarta ki szeméből a könnyeket. A fekete bajuszos fiatal ember már eltűnt a feketedő utcán s Annuska nagy szomorúságában zokogva borult az ablakra:

— Hát miért tűzte hajamba a vérpiros rózsákat. . . .

* * *

A szobában félhomály volt. Annuska támoltyogva ment a régi nagy karosszékhez. Az ablak alatt elhaladó fekete alakokat nézte s úgy hitte: minden szomorúság ráborult. Szeretett volna már a kolostorba lenni. A kolostor csendes. A nagy, fehér

sel és dicshimnusz zengve, szapora kézzel koszorút fonjon homlokukra? Engedelmet kérek, ezt sem hihetem, nem mérzelem feltételezni.

Én a fent említett javaslattal nem értek egyet s gondolom, hogy az én gondolkozásmódommal homogén elemek vélem egy gyékényen árulnak. — Elöttem a faiskola, mint produktív kereset ág, piculákat hajtó, anyagi hasznot termő, termelő forrás, nem létezik. Ideálisabb és szerintem a hétköznapiaság üzleti ága fölött álló piedesztálra kell felemelnünk ezt az eszmét, mit évtizedek teremtetek meg és tették, bízták ama kezek gondjaira, melyekből most, jól rosszul informálva, ki szeretnék ragadni.

Ott kezdem, hogy az iskola és az élet között összekötő kapcsokat kell teremtenünk. Ha áll ez, akkor valóságos merénylet a már meglevő kötelekeket széttépni. Nem ezt célozza-e a járási faiskolák tervezete?

Miért volt ezeknek, az iskolákkal szervi összeköttetésben álló faiskoláknak eddig létjogosultsága? Vajjon azért-e, hogy egyeseknek olcsó árban csemetéket juttathasson? Ezért is, de bocsánat, ez a kérdés mellékága. Ez következmény, folyomány és mellékes tekintet. Ne produkáljon a tanító e tekintetben semmit. Ne rentirozza a bevétel soha a kiadást és én mégis ragaszkodom annak községenként való fentartásához, gondozásához, vezetéséhez. Ragaszkodnom kell, mert a főcél parancsolja. Csak itt, csak így sajátíthatja el nemcsak a gazdasági ismétlő iskolának, hanem a mindennapi tanköteleseknek is legnagyobb része amaz ismereteket, miket az iskolán kívül nem nyújt sehol senkinek a mindennapi élet.

Vagy talán Mekkává akarják tenni a járási székhelyeket, hová hívó musulmán módjára ájtatos kitartással csodát és kérés remekelte csoportokat látni majd elzarándokol a jámbor vidéki lakosságra? Nem uraim. Ez egy bosszantó aberráció, egy rettenetes eszme, mi még rettenetesebb lenne, ha kivételre kerülhetne. És épen amiatt nagy az én csodálkozásom, hogy a tanítói testületből senki fel nem emelte szavát, nem nyugtatott meg min-

falak közé nem tolaikodik be a csalódás. A fejedelemasszony szigorú arcza csupa jóság. . . .

A szolgáló behozta a lámpást. Annuska letörölte szeméről a könnyeket. Erős akart lenni, nagyleány, aki bátran néz szembe a csalódásokkal.

Mert bizonyosra vette, hogy ez a szomorúság örökké tart és nem felejt soha.

Az utiládába rakogatni kezdett. Lassanként üres lett az öblös vén almáriom. A hátulsó zugból egy nagy kékszemű baba mosolygott elő. Annuska utolsó babája. Szomoruan vette a karjára. Megsimogatta a haját, eligazította ruháján a fodrokat. Egy pillanatra a könnyei mögött elmosolyodott. A hajasbaba elvitte emlékeit elmúlt időkre, az aranyhaju, selymes ruhájú babakisasszonyok közé.

ket mezőségeket; mert máshol bizonyára megtették és rámutattak a veszedelemre.

A kérdés finánciális ágával nem szeretnék hosszabban foglalkozni. Telek, kerítés, beállítás, gondozás, megművelés és sok más egyéb tetemes kiadást okoz és okozhat a községek háztartásában, de azért szűk látókörű embernek merném szemtől-szembe mondani, állítani, ki ilyesmivel előhozakodnék. A hasznót, az eredményt nem hatasonként kell ám mindig összeharácsozni. Ha az a bárdolatlan, talán napszámosnak született gyermek egyetlen fogást sajátított is el, csak egyetlenegy eszme fészkelődött be örökre agyába, többet ér az sok anyagi haszonnál. Lehet, hogy nemzedékek fogják érezni hatását.

— Aztán valljuk meg összintén, hogy mi, kik több iskolát is kijártunk, azt a kezdetleges ismeretet, minek oly sok hasznát vesszük gyümölcsöseinkben, hol szedtük fel? Melyik közép-, vagy felsőiskola látott el ezekkel?

Hivatott kezekből lestem ide vágóan a méltatást. Optimizmusom megcsalt. Hozzászóllottam a dologhoz. Irtam pár sort, hogyan meggyőződéseim parancsolta. Ha egyéb haszna nem is lesz felszólalásomnak, dokumentáltam magam és a nép nevében, hogy a községi faiskolákhoz, azoknak fentartásához ragaszkodunk, de járási faiskola se testünknek, sem lelünknek nem kell.

Laikus.

HIREK és VEGYESEK.

Emlékeztető:

Szombat február 4-én Veronika. Vasárnap, február 5-én Ágota sz. Hétfő, febr. 6. Dorottya. Kedd, febr. 7. Romiárd, Richárd. Szerda, február 8. Abath. János hv. Salamon. Csütörtök, febr. 9. Alex. Cziril, Apollónia. Péntek, febr. 10-én Szkolasztika. Szombat, febr. 11. Dezső pk. vt.

— **Isten tudja mit hoz a jövő.** Elémult a zaj, a küzdő felek lármája. Át-estünk a téli képviselőválasztás izgalmain. Azt hittük, hogy nyugalmas napok következnek az izgalmas hetek után. Mi lesz, hogyan lesz? Mindenki szeretne a jövőbe belátni. Bizunk a Gondviselésben, az arra hivatottak bölcs mérsékletében, hogy valahára visszajönnek a nyugalmas napok és a békés kibontakozás fonalát megtalálja a nemzet.

— **Bimbóhullás.** Kemechey Bertalan mocsai kir. telekkönyvvezető, ki csak a napokban temette el édes öccsét Kemechey Jenőt a neves író és hírlapíró, ismét súlyos csapás érte. Kis fiát, az alig pár hetes Ágostont tépte ki a halál a szülők karjai közül. A csapást fokozza még az a körülmény, hogy maga Kemechey Jenő is súlyos betegen fekszik lakásán. A kis halott temetése f. év február 1-én volt, mely alkalommal impozáns módon nyilatkozott meg a részvét. Ott láttuk a járásbírósgot, a család sok jó ismerősét, a jóbarátokat, kik mindannyian részt kértek a szülők gyászából. Nyujtsen enyhületet a részvét a gyors egymásutánban oly sokat kiállott családnak.

— **Korai öröm.** Lapunk egyik közelebbi számában dicshimnusz zengettünk annak öröme, hogy épül, szépül a mi metropo-

lisunk, melynek falai között sok panasz röpül el az ajkáról a lakás mizéria miatt. Ugy jártunk, mint a derűs hangulatban haza botorkáló atyafi. A szürkületben a község földes urának nézte a kapu félfát és hangos „csés jó estét“ kívánt kalapot emelve. Mi is ilyen formán köszöntöttük az építendő bérházat, hol uri komforttal fog elhelyezkedni a mocsai hivatalnok osztály. És most tudódik ki a meglepő valóság. Nem bérházat, hanem pénzügyi helyiséget emelnek itt közelebből. Ugy halljuk, hogy a Mocsvideki takarékpénztár részvénytársaságnak konkurrens lesz az a román pénzügyi intézet, melynek létrehozásán nagyban fáradoznak. Már részvényeket is jegyeztek. Lesz alkalmunk bővebben foglalkozni e tárggyal. Most csak annak beismerésére szorítokozunk, hogy félre vezetett a látszat és tévesen köszöntünk. Korai volt az öröm és meglepő a fordulat.

— **Halálozás.** Id. Papp Antal birtokos, Szolnok-Doboka vármegye törv. biz. tagja január hó 30-án éjjel 1 $\frac{1}{4}$ órakor életének 75-ik évében elhunyt Szamosujvárt.

— **Lopás.** Kenderesi Sina keszüi lakóstól a napokban $\frac{1}{2}$ zsák paszulyt lopott el ismeretlen tettes és Mocson értékesítette. A csendőrség azonban a többszörösen büntetett Bika Márton keszüi lakos személyében elfogta a tettest, ki beismerésben van.

— **Parázs verekedést** rendezett Nagy-Sármáson a múlt héten néhány odaváló ember, mely ütközetből nem egy viaskodó került ki véres fejjel. A botok csak amugy igazában suhogtak. A csendőrség a vizsgálat alkalmával kiderítette, hogy a verekedést Bálint József és Antal István kezdték. Egyébként az egész dolog régibb keletű bosszu műve volt. A második eset szintén Nagy-Sármáson történt a vásár alkalmával, mely azonban kisebb kaliberű volt. Nagy János a sérült; rajta az orvos 0 napon felüli gyógyulást konstatait. A tetteseket feljelentették a hatóságnál.

— **A Montblanc vasut.** Ennek a vasutnak megvalósításával a turisták megkapják azt a közlekedő eszközt, amely Európa legmagasabb pontjára szállítja őket. Egy nap alatt kényelmesen föl lehet jutni a csucsra Chamounizból, részint azért, hogy a szép kilátásban gyönyörködhesseken, részint hogy a csökkenő hőmérséklethez hozzászokhassanak az utasok. Az utazás díja negyven frank lesz. Annyit mindenestre megér az utazás, tekintve a halálos veszedelmet, amelylyel a Montblancnak megmászása még vezetővel is jár.

— **A mezei munkások** és külső gazdasági cselédek, alkalmazottak helyzetének javítása régóta égető kérdés. E célból létesült az „Országos gazdasági munkás és cselédsegélypénztár“. Pártolnia kellene ez üdvös intézményt minden gazdának, minden munkaadónak. Szolgálatot vélünk tenni olvasóinknak, midőn kolozsvármegye alispáni hivatalának ide vonatkozó felhívását egész terjedelmében közre adjuk.

13918—1904. alisp. sz.

Figyelemztetés!

Azon célból, hogy a külső (gazdasági) cselédek tartó gazdaközönség az „Országos gazdasági munkás és cselédsegélypénztár“ részére fizetendő 120 fill. hozzájárulási díjak pontatlan fizetésével, vagy egyéb mulasztásokkal járó vagyoni hátrá-

nyokat elkerülje, a következőkre figyelemztetem gazdaközönségünket:

A gazda csak azon esetben tarthat igényt a külső (gazdasági) cselédjével történt balesetnél törvényben részletezett kiadásainak a segélypénztár részéről leendő visszatérítésére s a napi 1 korona segélynek kifizetésére, ha a következő feltételek mindegyikének pontosan elég tétetett:

1. Balesetet szenvedett külső (gazdasági) cselédje a községi (városi) összeírásba idején felvételre. Az általános összeírást a hivatalos közegek házról-házra járva, a díjkiadás évét megelőző év november havában végzik. A később felfogadott külső (gazdasági) cselédek az összeíró előjáróság (városi adóhivatal)-hoz lehetőleg azonnal, de legkésőbb felfogadásuktól számított 15 nap alatt szóval vagy írásban bejelentendők; bejelentéskor a cselédkönyv bemutatandó.

2. A segélypénztár csak akkor köteles a balesetet szenvedett külső (gazdasági) cselédet segélyezni és illetve a gazdának a törvény szerint felszámítható költségeit kifizetni, ha az a cseléd, kit a baleset ért, az összeírási lajstromba névszerint szabályszerűen felvételre és a névszerint felvett cseléd után a 120 filléres hozzájárulási díj mindenestre a baleset megtörténte előtt legalább 30 nappal tényleg befizettetett.

Minthogy a gazda soha sem tudhatja azt, mikor történik külső (gazdasági) cselédjével baleset, úgy cselédje mint a maga károsodásának kikerülése végett leghelyesebben jár el akkor, ha azon gazdasági cselédjei után, kik nála pl. 1904. évben szolgálnak s kik után az egyenként 120 filléres hozzájárulási díjakat folyó évre már amugy is be kellett fizetnie, kik tehát ekként f. év végéig amugy is biztosítottaknak tekintendők s kik az összeíró közegek által az 1905. évi díjkiadás alapjául házánaál folyó évi novemberben a tényleges állapot szerint és névszerint amugy is összeíratnak, az egyenként 120 filléres hozzájárulási díjat mindjárt 1905. év január 1-én befizeti. Ezzel nem veszít semmit azon esetben sem, ha 1905. évre más cselédek is fogadna fel, mert ha az 1905. évben is ugyanannyi cselédet tart, mint 1904. évben tartott, ez esetben nincsen egyéb kötelessége, minthogy ha a novemberben összeírt cselédje valamelyike helyett mást fogadott fel, ezt a körülményt az összeíró előjáróság (városi adóhivatal)-hoz lehetőleg azonnal, de legkésőbb a felfogadástól számítva 15 nap alatt a cselédkönyv felmutatásával bejelentése, mert ezen bejelentés folytán az új cseléd az összeírásba a régi helyébe névszerint felvételre. A régi cseléd helyébe felfogadott új cselédért nem kell a 120 filléres hozzájárulási díjat újólág fizetnie, feltéve hogy a régi után azt már befizette.

Ha azonban később több cselédet tart, pl. a gazda eddig 15 külső (gazdasági) cselédet tartott és az összeírás után egy 16-ikat is vesz fel, erre nézve is az előbb említett bejelentés kötelező, de érette a 120 filléres díj is megfizetendő és pedig a bejelentés alkalmával azonnal.

A gazdasági (külső) cselédekért a hozzájárulási díjakat a gazda akkor is befizetheti, ha az összeírás nincsen is az összeíró közeg kezénél, vagy nincs is még teljesen készen, csak az a fő, hogy az összeíró közegektől olyan nyugtát kérjen, melyben a befizetett összegeken kívül legyen jelölve, hogy a díjak mely évre vonatkoznak és a nyugta hátlapján a pénzbevevő közegek igazolják azt, hogy névszerint mely cselédek után fizetettek be a hozzájárulási díjak. A hátlapon tett ezen igazolást is a pénzbevevő közegek hasonlóképpen kelettel, aláírással és pecséttel kötelesek ellátni.

3. De még, ha a sérült külső (gazdasági) cseléd az összeírásban idején felvételre s balesete a hozzájárulási díj befizetésétől számítva 30 nap lejártá után történt, akkor is csak az esetben tarthat a gazda igényt

törvényes kiadásai megtérítésére s a napi 1 korona segélyre, ha a törvényben megírt kötelességeit teljesítette, nevezetesen a sérült egyén balesetét az előjárósághoz (esetleg ha ilyen van, a helyi bizottság intézőjéhez) és egyúttal az illetékes orvoshoz azonnal bejelentette azonkívül sérültet gyógykezeltette, orvosi szerekkel ellátta és a sérült cselédnek munkaképtelensége tartamára, de legfeljebb egy negyedévre cselédi járandóságait, ide értve az ellátást is, kiszolgáltatta, feltéve, hogy idején igazolja, hogy az orvosi, esetleg kórházi és gyógyszer stb. költségeket kellő időben kifizette s azt is beigazolja, hogy a cseléd sérülése nem a gazda hibájából következett be.

Ha a gazda mindezen kötelezettségeknek eleget nem tesz, nemcsak a segélypénztárral szemben nincs semmi követelési joga, de még a magánjogi következményekért is felelős sérült cselédjével szemben; az összeírásba felvett sérült cselédjét, kinek hozzájárulási díja idején be lett fizetve, a segélypénztár ugyan gyógykezelési és segélyezi, de a gazda terhére.

A részletesebb szabályokat a gazdaközönség a község előjáróságánál (városi tanácsnál) ingyen megszerezhető népies füzetekből megismerheti.

Kolozsvármegye alispánjától, Kolozsvárt, 1904. év november hó 10-én.

Alispán hiv. távol:

Csiszár Gyula s. k.,
főjegyző.

A szerkesztőség üzenetei.

P. Helyben. Verseit olvastuk. Dicsérően nyilatkozhatunk felülők. Mindeniket köszönnök, ha nem csöpögnének az érzékségtől. A dekadens, zsuros poézisnek nem vagyunk barátai. Kéziratait megőriztük. Bármikor átveheti a szerkesztőségben. Küldjön valami más irányut és köszönettel vesszük.

S.-nek Helyben. Levelét és a mappát is megkaptuk. Ráakadtunk a megjelölt helyre. Azt kívánja, hogy községünk ama részét mi kereszteljük el „tokány-negyednek”. Kopogtasson az illetékes helyen. Ehhez sem jogunk, sem kedvünk.

Névtelen Szóvalh. Értesítésének csak úgy lenne értelme, ha név alatt küldi be. Ne sajnálja a fáradságot és nézzen utána a dolognak. Ha csakugyan úgy történt, hogy a temetést jelzett okokból, melléktekintetek miatt, önkényüleg elhalasztották, panaszát később is közöljük. Ha így, akkor nemcsak nekünk, de az illetékes hatóságnak is lesz szava ahhoz. Névtelenül soha és semmit.

F. I. Helyben. Küldeményét kaptuk és alkalomadtán felhasználjuk. Mai számunkban már nem volt hely a közreadásra.

Drusza. Kolozsvár. Sajnálattalunkra csak most válaszolhatunk, mivel tegnap értesültünk a levél tartalmáról. Drusza által ajánlott munkatársunk hanyagságán mult. Köszönjük szíves figyelmét. Az eszme kitűnő. Igyekezzünk az illetőket munkatársakul megnyerni, talán lendületet kapna szerényen meghuzodó lapunk. Jobb lett volna, ha előbb kapjuk, sokkal változatosabb és tartalomdusabb lappal szorakoztathattuk volna hálás olvasóinkat. De így sem késő. Legidősebb munkatársunkat már e hét folyamán actióba léptetjük. Éppen onnan fogja megkezdeni működését. Külömben ideje is volna és örömmel olvasnók nevét az illető rovatban. Egyben kérjük mi is a multheti számunk figyelmesebb áttekintését. Forró üdvözlét.

Hirdetések

olcsó árban felvételnek
a kiadóhivatalban.

Sz. 152—905. tkvi.

Árverési hirdetményi kivonat.

A moesi kir. jbiróság mint tkvi hatóság közhírré teszi, hogy az Economul kolozsvári hitelintézet és takarékpénztár végrehajtónak a Varró Todoszia moesi lakos végrehajtást szenvedő elleni 300 kor. tőkekövetelés és jár. iránti végrehajtási ügyében a kolozsvári kir. törvényszék és a moesi kir. járásbiróság területén levő Moes községben és határán fekvő és a moesi I. 45 sztkvben A + 1 rendsz. a. foglalt 1988—6. hrsz. egész fekvőre az 1881. LX. t.-cz. 156 §-a értelmében özv. Varró Jánosné szül. Szurd Marjuka C. 1. alatti 1/4 részbeni haszon-

élvezeti jogának fentartása mellett 12 kor., II. 360 sztkvben A + 1 rendsz. a. foglalt 386—1/2, 387/2 hrsz. egész házas telekre az 1881. LX. t.-cz. 156. §-a értelmében s özv. Varró Jánosné szül. Szurd Marjuka C. 1. alatti 1/4 részbeni haszonélvezeti jogának fentartása mellett 355 kor., III., a 164 sztkvben A I. 2. 3. 5 rendsz. a. foglalt 1019/2, 1020, 1021, 1022, 1023, 1024, 1025, 1401/2, 1958. hrsz. fekvőből végrehajtást szenvedőt megillető jutalékra vagyis az egész birtoknak 1/4 (egynegyed) részére, özv. Varró Juonné szül. Szurd Marjuka C. 1 alatti 1/4 részbeni haszonélvezeti jogának fentartása mellett 238 kor. mint ezenel megállapított kikiáltási árban az árverést elrendelte és hogy a fentebb megjelölt ingatlan az 1905. évi márczius hó 24-ik napján d. e. 10 órakor alulirt kir. tkvi hatóság hiv. helységében megtartandó nyilvános árverezésen a megállapított kikiáltási áron alul is eladatni fog.

Árverezni szándékozók tartoznak az ingatlanok és birtok jutalék fentirt becsárának 10%-át készpénzben vagy óvadékképes értékpapirban a kikiáltott kezéhez letenni, avagy az 1881. évi LX. t.-cz. 170. §-a értelmében a bánatpénznek a bíróságnál előleges elhelyezéséről kiállított szabályszerű elismervényt átszolgáltatni.

A kir. jb. mint tkvi hatóság.

Moes, 1905. január hó 12-én.

Torday Sándor,
kir. járásbíró.

TELEFON 101. SZÁM.

ADI ÁRPÁD

KÖNYVNYOMDÁSZ

MAROS-VÁSÁRHELYT, FÖTÉR 7. SZÁM.

Szíves tudomására hozom t. megrendelőim és üzletbarátaimnak, hogy

KÖNYVNYOMDÁMAT

a mai kor igényeinek megfelelőleg teljesen ujonnan berendeztem. Midőn ezen körülményt tisztelt megrendelőim szíves tudomására hozom, kérem további nagybecsű támogatásukat jövőre is

<i>Megrendelésre gyorsan és izléseesen készít:</i> Esküvői-, bái- és alkalmi meghívót diszes kivitelben. Névjegyek-, táncrendek- és eljegyzési kártyák a legegyszerűbbtől a legdíszesebbig.	A „Székelység” SZÉKELYTANÜGY “Mezőségi Hiradó” KIADÓHIVATALA.	<i>Állandó raktár:</i> Községbiráskodási-, körjegyzői, halottkémi-, iskolai- és a róm. kath. lelkeszi hivatal részére szükséglenő nyomtatványokból.
---	--	---

Vidéki megrendelések azonnal eszközöltetnek.

Nyomatott Adi Árpád könyvnyomdájában Maros-Vásárhelyt, Fötér 7. szám.

Iskola Alapítvány - Kolozsvári Központi Egyetemi Könyvtár @ Fundația pentru Școală - B.U. Cluj